

2.2. Масиви поверхневих вод в суббасейні річки Прип'ять

Типологія – об'єднання водних тіл (об'єктів) у той чи інший тип за подібними природними абіотичними умовами і схожістю природних біотичних умов.

Поверхневі водні об'єкти кожного району річкового басейну мають бути віднесені до однієї з категорій: річки, озера, перехідні(транзитні) води, прибережні води, штучні та істотно змінені.

На території Тернопільської області у межах басейну річки Дніпро є водні тіла двох із п'яти категорій – річки та штучні або істотно змінені масиви поверхневих вод.

Водні об'єкти, незалежно від категорії відповідно до Водної рамкової Директиви Європейського Союзу, мають бути віднесені до того чи іншого типу за системою А або Б.

Типологія річок за системою А за ВРД ЄС виглядає так:

Типологія за висотою:

- вище 800 м;
- середні висоти: 200-800 м;
- низовина: 200 м.

Типологія за водозбірною площею:

- малі: 10-100 км²;
- середні: 100-1000 км²;
- великі: 1000-10000 км²;
- дуже великі: понад 10000 км².

Геологія:

- карбонатні породи;
- кремнієві породи;
- органічні породи.

Типологія для категорії «Озера» за системою А включає такі показники:

Висота водозбору, м:

- височина: понад 800
- середні висоти: від 200 до 800
- низовина: менше 200

Середня глибина, м:

- мілке: менше 3
- середнє за глибиною: від 3 до 15
- глибоке: понад 15

Площа водного дзеркала, км²:

- мале: від 0,5 до 1
- середнє: від 1 до 10
- велике: від 10 до 100
- дуже велике: понад 100

Геологічні породи:

- вапнякові
- силікатні
- органічні

Референційні умови.

Референційні умови – умови, що відображають стан навколишнього природного середовища за відсутності або мінімального антропогенного впливу.

Встановлення референційних умов і встановлення меж класів екологічного стану тісно взаємопов'язані. Для встановлення межі між відмінним і добрим екологічним станом необхідно визначити умови, в яких втручання людини мінімальне. Для встановлення межі між добрим і задовільним екологічним станом необхідно визначити умови, що відповідають незначному антропогенному втручання. Референційні умови і межі екологічних класів

повинні бути встановлені для всіх типів поверхневих водних об'єктів і всіх значних елементів якості.

Стосовно спеціальних методів, основні можливості для встановлення референційних умов такі:

- Просторово обумовлені референційні умови з використанням даних з ділянок моніторингу;
- Референційні умови, основані на прогнозованому моделюванні;
- Референційні умови, обумовлені часом, з використанням історичних даних, палеорекострукції або ж комбінації цих двох методів;
- Комбінація всіх вищевказаних методів.

Визначення масивів поверхневих вод.

Визначення масивів поверхневих вод та масивів підземних вод є складовою аналізу характеристик району річкового басейну, здійснюється для точного опису стану поверхневих і підземних вод, ґрунтується на географічних та гідрологічних показниках, а також інформації щодо основних антропогенних впливів на кількісний та якісний стан поверхневих і підземних вод, економічному аналізу водокористування та результатах виконання програми державного моніторингу вод.

Порядок виділення масивів визначено наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 14.01.2019 №4 «Про затвердження Методики визначення масивів поверхневих та підземних вод» (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 22 березня 2019 р. за N 287/33258).

Масиви поверхневих вод є поверхневими водними об'єктами або їх частинами, для яких встановлюються екологічні цілі та які використовуються для оцінки досягнення цих екологічних цілей.

До основних критеріїв, за якими визначається масив поверхневих вод належать:

- екорегіон;
- категорія поверхневих вод;
- типологія;
- географічні та гідроморфологічні відмінності;
- зміна екологічного стану;
- зони (території), які підлягають охороні.

Тернопільська область розташована в межах екорегіону Східні рівнини.

В рамках проекту «Водна ініціатива Європейського Союзу плюс для країн Східного партнерства» EUWI+ в межах Тернопільської області в суббасейну річки Прип'ять визначено 38 масивів поверхневих вод, з яких:

- масиви поверхневих вод категорії «річки» – 23 МПВ;
- штучні масиви поверхневих вод – 2 ШМПВ;
- кандидати в істотно змінені масиви поверхневих вод – 13 кІЗМПВ.

Масиви поверхневих вод (водосховища) Тернопільської області

№ п/п	Назва	Код МПВ	Площа МПВ, км	Категорія
1.	Передмірківське водосховище	M5.1.4_01027	0,966339	штучний масив поверхневих вод
2.	Борсуківське водосховище	M5.1.4_01028	2,863938	штучний масив поверхневих вод

Масиви поверхневих вод (річки) Тернопільської області

№ п/п	Назва	Куди впадає	Код МПВ	Довжина МВП, км	Категорія
1.	Без назви	Буглівка	M5.1.4_00291	10,549239	R
2.	Буглівка	Жирак	M5.1.4_00289	14,564583	R
3.	Буглівка	Жирак	M5.1.4_00290	8,094295	кандидат в істотно змінені масиви поверхневих вод
4.	Жирак	Горинь	M5.1.4_00286	15,406526	R
5.	Жирак	Горинь	M5.1.4_00287	15,52988	R
6.	Свинарська	Жирак	M5.1.4_00288	15,500473	R
7.	Жердь	Жирак	M5.1.4_00293	17,125596	кандидат в істотно змінені масиви поверхневих вод
8.	Горинь	Прип'ять	M5.1.4_00273	11,883776	R
9.	Горинь	Прип'ять	M5.1.4_00274	43,109006	кандидат в істотно змінені масиви поверхневих вод
10.	Горинь	Прип'ять	M5.1.4_00275	63,133451	R
11.	Горинька	Горинь	M5.1.4_00294	15,329959	кандидат в істотно змінені масиви поверхневих вод
12.	Горинька	Горинь	M5.1.4_00295	16,801518	кандидат в істотно змінені масиви поверхневих вод
13.	Без назви	Горинь	M5.1.4_00299	12,215712	R
14.	Вілія	Горинь	M5.1.4_00338	12,330025	R
15.	Вілія	Горинь	M5.1.4_00339	53,751291	R
16.	Без назви	Вілія	M5.1.4_00342	10,692353	R
17.	Людвянний	Вілія	M5.1.4_00343	10,59381	R
18.	Без назви	Вілія	M5.1.4_00344	11,927708	R
19.	Без назви	Вілія	M5.1.4_00345	7,822565	R
20.	Без назви	Кума	M5.1.4_00348	11,559153	R
21.	Кума	Вілія	M5.1.4_00346	13,093408	R
22.	Кума	Вілія	M5.1.4_00347	7,104719	кандидат в істотно змінені масиви поверхневих вод
23.	Без назви	Кума	M5.1.4_00349	12,05391	R
24.	Боложівка	Вілія	M5.1.4_00350	15,172333	кандидат в істотно змінені масиви поверхневих вод
25.	Кутянка	Вілія	M5.1.4_00353	18,472969	R

26.	Яловиця	Тартацька	M5.1.4_00218	16,05965	R
27.	Іква	Стир	M5.1.4_00200	18,194228	кандидат в істотно змінені масиви поверхневих вод
28.	Іква	Стир	M5.1.4_00201	64,786845	R
29.	Без назви	Іква	M5.1.4_00206	4,133001	R
30.	Без назви	Іква	M5.1.4_00207	2,541362	кандидат в істотно змінені масиви поверхневих вод
31.	Без назви	Іква	M5.1.4_00208	2,717301	R
32.	Без назви	Іква	M5.1.4_00209	1,218537	кандидат в істотно змінені масиви поверхневих вод
33.	Без назви	Іква	M5.1.4_00210	1,891871	кандидат в істотно змінені масиви поверхневих вод
34.	Слонівка	Стир	M5.1.4_00157	5,731976	R
35.	Слонівка	Стир	M5.1.4_00158	13,724748	кандидат в істотно змінені масиви поверхневих вод
36.	Людомирка	Іква	M5.1.4_00211	18,2862	кандидат в істотно змінені масиви поверхневих вод
37.					